

25/1998. (XII. 27.) EüM rendelet

az elsősorban hátsérülések kockázatával járó kézi tehermozgatás minimális egészségi és biztonsági követelményeiről

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 88. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján – a szociális és családügyi miniszterrel egyetértésben – az alábbiakat rendelem el:

1. § A rendelet hatálya kiterjed a hát-, derék- és deréktáji sérülés (a továbbiakban: együtt hátsérülés) kockázatával járó kézi tehermozgatás minimális egészségi és biztonsági követelményei tekintetében

a) minden munkáltatóra, aki az Mvt. 87. §-ának 9. pontja szerinti szervezett munkavégzés (a továbbiakban: szervezett munkavégzés) keretében munkavállalót foglalkoztat,

b) az *a)* pont szerinti munkáltató által foglalkoztatott minden munkavállalóra, ideértve a közhasznú munka végzésére irányuló foglalkoztatást is.

2. § E rendelet alkalmazásában

a) *kézi tehermozgatás*: olyan terhek, egy vagy több munkavállaló által történő szállítása, tartása – beleértve azok felemelését, levételét, letevését, tolasát, húzását, továbbítását vagy mozgatását –, amelyek jellemző tulajdonságaik vagy a kedvezőtlen ergonómiai feltételek miatt a munkavállalóknak – különösen – hátsérülést okozhatnak;

b) *hátsérülés*: elsősorban a gerinc és a mellette lévő lágyszövetek sérülése (húzódása, szakadása, bevérzése), valamint tartósan fennmaradó kóros állapotot okozó betegségek kialakulása.

3. § (1) A munkáltató műszaki, illetve szervezési intézkedések megvalósításával

a) kiküszöböli a kézi tehermozgatást, ha ez nem oldható meg

b) a tevékenységgel járó kockázatot – az *1. számú melléklet* szerinti tényezők figyelembevételével – (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelően a lehető legkisebbre csökkenti.

(2) Ha a munkavállalók részéről súlyos terhek kézi mozgatása nem kerülhető el, a munkáltató a munkavégzés helyeit – amennyiben ez lehetséges – oly módon alakítja ki, hogy az ilyen kézi anyagmozgatás feltételei a legbiztonságosabbak és az egészségre ártalmatlanok legyenek, ennek keretében – figyelembe véve az *1. számú melléklet*ben foglaltakat –

a) a munkavégzés megkezdése előtt felméri az adott munka jellegének megfelelő egészségügyi és biztonsági követelményeket, és különösen a teher jellemzőit,

b) megfelelő intézkedések megtételével a lehető legkisebbre csökkenti a munkavállalókat fenyegető hátsérülés kockázatát.

(3) A munkaköri alkalmasság orvosi véleményezése során a foglalkozás-egészségügyi szolgálat, illetve a munka elrendelésekor a munkáltató a *2. számú melléklet* szerinti egyéni kockázati tényezőket figyelembe veszi.

4. § (1) A munkáltatónak általános tájékoztatást kell nyújtania a munkavállaló részére az Mvt. 55. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, és – amennyiben ez lehetséges – a legpontosabb információt kell adnia a munkavégzés megkezdése előtt

a) a teher súlyáról (tömegéről), továbbá

b) egyenlőtlen tehereloszlás esetén a súlypontról vagy a teher legnehezebb oldaláról.

(2) A munkáltató köteles biztosítani a munkavállalók, illetve azok képviselői számára a tájékoztatást, az oktatást és a konzultációt a rendelet hatálya alá tartozó tevékenységekkel kapcsolatosan, az Mvt. rendelkezései szerint.

5. § Az e rendeletben foglaltak végrehajtását a fővárosi és megyei kormányhivatal munkavédelmi felügyelője ellenőrzi.

6. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 60. napon lép hatályba.

(2) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban összeegyeztethető szabályozást tartalmaz az elsősorban hátsérülések kockázatával járó kézi tehermozgatás minimális egészségi és biztonsági követelményeiről szóló 90/269/EGK irányelvvel.

1. számú melléklet a 25/1998. (XII. 27.) EüM rendelethez

A hát-, derék- és deréktáji sérülések kockázatát megnövelő általános tényezők

1. A teher jellemzői

A teher kézi mozgatása elsősorban akkor jelentheti hátsérülés kockázatát, ha a teher

- túl nehéz vagy túl nagy,
- nem kézreálló vagy nehéz fogni,
- instabil vagy tartalma elmozdulhat,
- olyan módon helyezkedik el, hogy annak mozgatása során nincs lehetőség a törzs közelében történő elhelyezésére, vagy a törzs hajlításával vagy elfordításával lehet tartani, illetve mozgatni,
- körvonalai (felszíne) vagy halmazállapota (állaga) miatt valószínű, hogy a munkavállaló sérülését okozza ütközés esetén.

2. Szükséges fizikai erő kifejtés

A fizikai erő kifejtés elsősorban hátsérülés kockázatával akkor járhat, ha a tehermozgatás

- túl megerőltető,
- csak a törzs elcsavarodásával kivitelezhető,
- a teher hirtelen elmozdulhat,
- a test labilis helyzetében következik be,
- ha nem kerülhető el, hogy előre hajolt helyzetben történjék az emelés.

3. A munkakörnyezet jellemzői

A munkakörnyezet jellemzői a hátsérülés kockázatát növelhetik, ha

- nincs elég hely, különösen a függőleges irányban a teher mozgatásához,
- a padozat vagy munkavégzés szintje változó, emiatt a terhet különböző szinteken kell mozgatni,
- a padozat vagy a láb megtámasztása labilis,
- a hőmérséklet, a páratartalom vagy a szellőzés nem megfelelő.

4. A tevékenység követelményei

Elsősorban a hátsérülés kockázatával jár a tevékenység, ha az alábbiak közül egy vagy több feltétellel jár együtt:

- főként a gerincet érintő túl gyakori vagy túl hosszú tartó fizikai erő kifejtés,
- a testi pihenési vagy a regenerációs periódus elégtelen,
- az emelési, lerakási vagy továbbítási távolságok túlzottak,
- a munkaritmust olyan folyamat szabja meg, amelyet a munkavállaló nem változtathat meg.

2. számú melléklet a 25/1998. (XII. 27.) EüM rendelethez

A hát-, derék-, és deréktáji sérülések kockázatát megnövelő egyéni kockázati tényezők

A munkavállaló megnövekedett hátsérülése kockázatával kell számolni, ha

- a) fizikailag (a testi adottságai miatt) alkalmatlan az adott tevékenység végzésére,
- b) olyan gerincelváltozása ismert, amely a gerincsérülésre fokozott hajlamot jelent (spondylosis, Sheuermann-betegség, discopathia),
- c) a munkavégzéshez alkalmatlan ruházatot, lábbelit vagy más személyes tárgyat visel,

d) nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel, illetve gyakorlattal.

Az *a)* és *b)* pontban felsorolt tényezőkre a munkaköri alkalmasság vizsgálata és véleményezése során különös figyelmet kell fordítani.